ZVESTI

Ročník 24 1/2020 08.04.2020

Občasník
evanjelického
cirkevného zboru
ECAV Liptovský Mikuláš

MILÍ PRIATELIA

asi nikto z nás netušil, ako budeme prežívať tohtoročné pôstne obdobie a následne sviatky Veľkej noci. Svet sa ocitol v moci pandémie.

Keď ochorie niekto z našich blízkych, alebo sme chorobou zasiahnutí my sami, veľmi nás to trápi. Hľadáme možnosti, ako pomôcť. Stotník - rímsky vojak veril, že Ježiš má moc uzdraviť jeho sluhu. Pán Ježiš oceňuje stotníkovu vieru slovami: „Ani v Izraeli nenašiel som takej viery.“ L7,9

Pomaly prichádzame na to, že život nie je v našej moci. V čase opatrení padli mnohé naše plány. Pracujeme a učíme sa z domu, vonku chodíme len v obmedzenom čase, nemôžme sa stretávať v skupinách. Niektoré cestovné kancelárie už prestali ponúkať dovolenky na rok 2020. Nastane chvíľa, kedy budeme hlbšie prežívať každodenné „maličkosti“. Prebudenie sa do nového dňa, chlieb na stole či spoločenstvo rodiny okolo stola. Nastáva čas, kedy smieme hlbšie prežívať silu Božieho slova a modlitby tentoraz nie v kostoloch, ale v našich príbytkoch. Využime ho naplno.

Posolstvo Veľkej noci nás uisťuje, že náš život nie je ani v moci pandémie. V udalostiach Veľkej noci do popredia vystupuje iná veľká moc. Moc lásky nášho Pána Ježiša Krista, ktorou premohol moc hriechu a smrti. To je dobrá správa pre nás. Náš život je v Ježišovi Kristovi, v Jeho láske. A nič nás od Jeho lásky nemôže odlúčiť.

Vzkriesený Kristus pred vstúpením na nebesá uisťuje svojich učeníkov: „Daná je mi všetka moc na nebi a na zemi.“ Mt 28 ,18 Nie je to moc, ktorú Mu ponúkal diabol na začiatku Jeho cesty. Moc, ktorá by spočívala v sile pozemských kráľovstiev, v dobrých kontaktoch a známostiach. Ide o moc získanú skrze potupu kríža a slávu vzkriesenia. Je to moc, k nasledovaniu a službe. Ježiš nám ju dáva k dispozícii. Využime ju na prospech a pomoc blížnym. Nie sme v tom sami.

Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta. Amen.“ Mt 28,20

Lýdia Kordošová
zborová farárka

POMÔŽME, KTO MÔŽME

Bratia a sestry, štandardne na tomto mieste zverejňujeme novinky zo seniorátu, Slovenska, aj sveta. Teraz sa však takmer celý svet zastavil a von preniká len málo správ okrem noviniek v súvislosti s koronavírusom. Život ale ide ďalej, len v inom rytme a s inými výzvami. Buďme preto pripravení vyhrnúť rukávy a robiť, čo bude treba hoci v prvej línií.

DIAKONIA V AKCII

Naša diakonia, ako organizovaná praktická služba núdznym, síce z veľkej časti splynula s mestom, ale v návštevnej a podpornej službe starším existuje naďalej na dobrovoľnej báze. Je tu pre ľudí aj vtedy, keď žiadny profesionál nepríde a je možné, že bude potrebovať viac rúk. Pripravme si v srdci miesto a ak niekto z nás má aj opatrovateľské skúsenosti a je voľný/voľná, bude skvelé, ak sa ozve na kvetaantolova@gmail.com.

RUKU NÁŠMU MESTU
MESTO PRE VŠETKÝCH
LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

SPOLU POMÔŽEME
SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ

Množstvo terénnej a sociálnej pomoci organizuje v spolupráci s mestom Liptovský Mikuiláš aj Červený kríž. Spolu už rozdali rúška väčšine seniorov a starajú sa aj o zásobovanie. Situácia zatiaľ nie je kritická, ale potrebuje vytvoriť dostatočnú databázu doborovoľníkov, ktorí nebudú váhať vykročiť tam, kde bude treba. Ak máte voľné časové a fyzické kapacity zapojte sa do ich radov a v dobrom osoľme svet v splupráci s ostatnými. Registrovať sa môžete na tejto stránke: http://korona.redcross.sk/zapojte_sa

A nezabudnime darovať krv. Je veľmi potrebná zvlášť v tomto krízovom stave.

V rukách práve držíte najnovšie číslo našich zborových Zvestí. Možno ste nečakali, že ich nájdete vo vašej schránke a takmer ste si ich pomýlili s reklamnými novinami alebo niečim podobným. Keďže sa však nemôžeme stretnúť fyzicky, chceme Vás, ako členov našej zborovej rodiny, aspoň touto cestou pozdraviť.
Okrem tohto sme si pre vás pripravili videopozdravy našich bratov farárov a sestry farárky, ktoré nájdete po načítaní QR kódu alebo zadaním tohto linku: https://www.ecavlm.sk/velkonocne-pozdravy/ do Vášho prehliadača. Prajeme Vám povzbudivú Veľkú noc.

PASTIERSKY LIST ZBORU BISKUPOV ECAV NA SLOVENSKU K VEĽKEJ NOCI 2020

„A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postaviac sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!“ Ján 20, 26b

Milí bratia a milé sestry,
posledné dni či týždne žijeme za zatvorenými dverami, ktoré sú dôsledkom opatrení proti šíreniu pandémie koronavírusu. Dvere, ktoré nás majú izolovať od iných, aby sme sa vyhli ohrozeniu vlastného života či sami sa nestali nositeľmi vírusovej nákazy. Dvere, za ktorými mnohí ostali v strachu o svoj vlastný život, ale aj dvere, ktoré sú obrazom zodpovednosti za životy iných. Aj v cirkvi žijeme za zatvorenými dverami našich spoločenstiev a chrámov. I tento pastiersky list nebude po dlhých desaťročiach čítaný v chrámoch, ale bude sa šíriť mediálnymi prostriedkami, ktoré sa stávajú v tejto dobe mostom medzi nami.
Veľká noc uzatvára dvere pôstneho obdobia, ktoré bolo tento rok v mnohom ojedinelé a jedinečné. Sme donútení zriecť sa našich zaužívaných spôsobov života. Strach o seba a blízkych, ohrozenie života, prijímanie život chrániacich opatrení, spomalenie ekonomických aktivít, až úplné zastavenie sveta, vytvorilo dostatočný priestor k sebareflexii, k prehodnoteniu nášho smerovania, správania sa k prírode, blízkym i k novému hľadaniu Boha v tejto pominuteľnosti. Mnohí skloňujú slovo „krehkosť“. Sme krehkí, aj keď sa tvárime nezlomne; sme krehkí, aj keď sa cítime neporaziteľne; sme krehkí, aj keď sa vnímame samospasiteľne. Situácia, v ktorej sme sa ocitli, je príležitosťou na precitnutie. Celý pôst aj s tohtoročnými udalosťami nám bytostne pripomína, že v mnohých oblastiach života sme neraz Boha nechali za zatvorenými dverami nášho vnímania aj záujmu.
Dnešná situácia nám veľmi pripomína situáciu po Kristovom ukrižovaní. Evanjelista Ján hovorí o učeníkoch, ktorí sa po Ježišovej smrti ocitli kvôli strachu o vlastný život za zatvorenými dverami, v izolácii, sklamaní z nenaplnených očakávaní, čakajúci na nejasnú budúcnosť. Čo sa stane s učeníkmi, ak ich Majster ostane za dverami ich života? Podliehajú zúfalstvu, rezignácii, nepokoju, sklamaniu. Čo robí Majster pre ich záchranu? „A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postaviac sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!“ Bolo veľkou milosťou a novou príležitosťou pre učeníkov, že živý Pán napriek zatvoreným dverám, napriek všetkému, akí učeníci boli, prichádza. Prebodnutými rukami prelamuje priestor, kde už nie je v centre pozornosti zlyhávajúci človek, ale On ako živý Pán! Jeho ruky prinášajú liek uzdravenia, ktorý je zložený z viacerých látok – odpustenie, pokoj, zmierenie. Všetko sa začína po novom, všetko sa začína rodiť z poznania: „Videli sme Pána.“ Toho, ktorý bol mŕtvy a ožil, ktorý sa kvôli nám nakazil, aby sa stal človekom nula pre naše uzdravenie. Iba tí, v živote ktorých sa zrodilo vyznanie: „Videli sme Pána“, majú silu stať sa novým a otvoreným spoločenstvom, majú silu otvoriť dvere svojich životov a otvoriť sa službe iným.
A čo je znakom tejto otvorenosti? Život nesúci Kristove rany, prinášajúci obete, milujúci až do krajnosti. Kristove rany boli dôkazom pre spoločenstvo učeníkov, že On nie je prízrak, ani halucinácia, ale živý a vzkriesený Pán. Ruky, ktoré uzdravovali; nohy, ktoré hľadali, čo bolo zahynulo; hlava a srdce, ktoré v sebe nosili každé stvorenie – tie boli zasiahnuté ranami, aby sme pochopili hĺbku Božej lásky.

... pokračovanie na str. 10

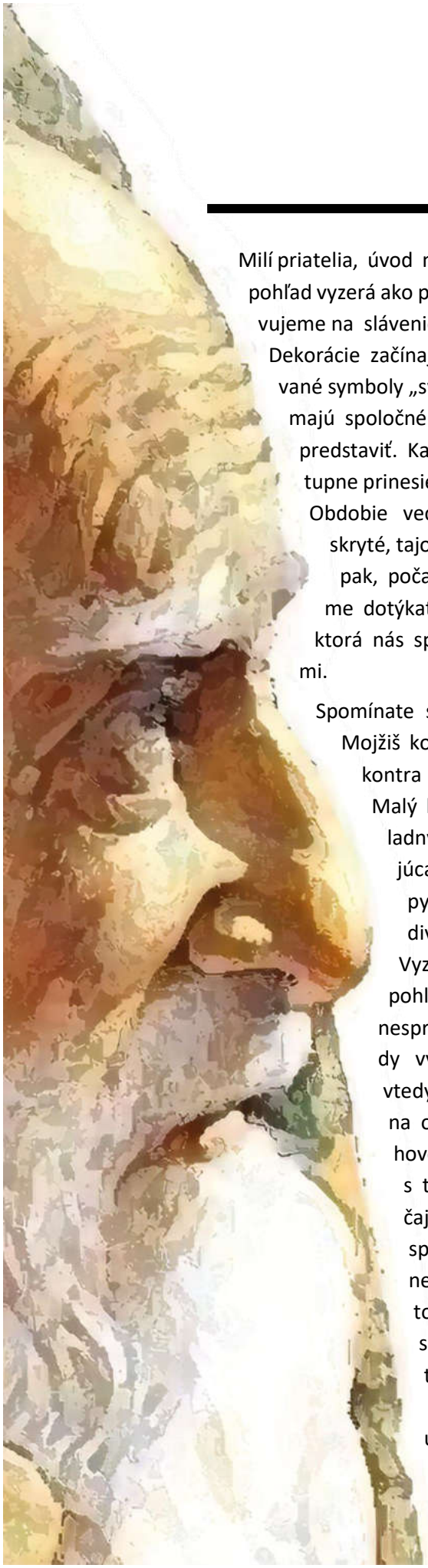

VEĽKÁ

Milí priatelia, úvod môjho nadpisu na prvý pohľad vyzerá ako preklep. Všetci sa pripravujeme na slávenie sviatkov Veľkej Noci. Dekorácie začínajú preferovať pomaľované symboly „sviatkov jari“. Moc a noc majú spoločné viac ako si dokážeme predstaviť. Každá človečia moc postupne prinesie ľuďom obdobie noci. Obdobie vecí, ktoré majú zostať skryté, tajomné, nepoznané! Naopak, počas Veľkej Noci sa môžeme dotýkať obrovskej moci Boha, ktorá nás sprevádza celými dejinami.

Spomínate si ako to celé začalo? Mojžiš kontra faraón, moc Boha kontra úchvatná civilizácia. Malý biedny národ bez základných práv kontra fascinujúca spoločnosť so svojimi pyramídami, stavbami a divmi sveta.

Vyzerá to tak, že veľký pohltí malého, že slzy, plač a nespravodlivosť nebudú nikdy vypočuté. No a práve vtedy s obyčajným mužom na obyčajnom mieste prehovoril Boh: „Poď, musíme s tým niečo urobiť!“ Obyčajný muž sa samozrejme spieral. Hovoril o svojich nedokonalostiach. Lenže to ešte nevedel, akú absolútnu Moc má za chrbtom! Až keď uvidel desať egyptských rán, uvedomil si, že Boh má pre neho pripravené obrovské množstvo prekvapení.

Dnes neoslavujeme Veľkú Noc preto, lebo je jar, všetko sa prebúdza, a keď to pôjde podľa plánu, koronavírus vyschne. To robievali naši pohanskí predkovia. Aj keď uznávam, množstvo ľudí sa vracia k pohanstvu. Pohanstvo je jednoduché! Nerozmýšľaš – konáš, neštuduješ – hovoríš, nič nemusíš – iba keď ťa niečo napadne. Folklór zmiešaš s vierou a nakoniec je to „pekné“. Ak dnes, po 5 900 rokoch, máme toľko inšpirácie oslavovať Veľkonočné sviatky, je to preto, lebo Boh so svojou absolútnou mocou vstúpil do ľudských dejín! Donútil ich urobiť iracionálne veci! Namiesto toho, aby sa poschovávali, donútil ich načarbať svoje dvere krvou z barana. Namiesto toho, aby im vydal Egyptskú krajinu, tak ich 40 rokov nútil „trampovať“ na púšti, aby ich zocelil, zjednotil, preosial od pliev a dal im novú krajinu. Namiesto toho, aby zažili pohodlie, tak sa prechádzali po dne Červeného mora a jedli naozaj nezáživnú stravu.

Akoby symbolov nebolo málo, Veľká noc mala svoju dohru príchodom Božieho Syna. A znova sa všetko opakuje. Na prvý pohľad to vyzerá, že sa dianie vymklo z Božích rúk. Posledná večera – zrada Judáša, Getsemanská záhrada – spánok učeníkov, prvé vypočúvanie a prisahajúci Peter, ktorý kričí, že Ježiša nepozná. Potom Golgota, kričiaci dav, vehementná požiadavka: „Ukrižuj ho!“ Boh chvíľu počká. Trvá mu to tri dni! A potom! Pred Máriou Magdalénou sa zjaví niekto, koho dobre pozná, ale nepredpokladá, že ho ešte niekedy v živote stretne. Rabuni! Majstre!

Veľká Noc je, milí priatelia, o absolútnej Božej moci, ktorá sa niekedy zázračným, niekedy celkom obyčajným spôsobom zjaví v našich osudoch. Práve vtedy, keď je situácia vyhrotená až po samý okraj, odrazu si Boh zavolá obyčajných mužov, obyčajné ženy na obyčajnom mieste a povie: „Poďte, ideme s tým niečo urobiť!“ Žiadny zázrak, žiadne bičovanie

MOC

nebies, žiadne chodenie po mori! Len tichá žiadosť! Poďte, ideme s tým niečo urobiť!

Čítal som prenádhernú modlitbu. Volá sa: „Prečo nás postihla práve takáto choroba“. Žiaľ, budem ju musieť len parafrázovať. Mysleli sme si, že máme všetko a nemáme nič! Nevážili sme si starých ľudí! Zabudli sme, že môžu byť inšpiráciou múdrosti a charakteru postojov. Preto ich dnes nemôžeme navštevovať. Nevážili sme si učiteľov a vzdelanie nám pripadalo okukané. Preto sú dnes naše deti doma, a tak veľmi záleží na tom, koľko budeme mať energie darovať im múdrosť. Nevážili sme si nič okrem krásy a mladosti. Preto si dnes zakrývame tváre a to, čím sme sa tak túžili odlišovať, je zakryté. Nevážili sme si životné prostredie. Vozili sme sa v poloprázdnych autách a lietadlách. Nevážili sme si domov. Poznávanie sveta sme povýšili nad všetky svoje poslania. Teraz sedíme v karanténe a nanovo sa učíme žiť spolu. Nevážili sme si predavačky a predavačov. Ani tých, čo nám denne dodávajú potraviny. Preto dnes stojíme v dlhých radoch a čakáme, kým nás blahoslovne pustia nakupovať. A nakoniec. Možno sme si prestali vážiť spoločenstvo, Božie slovo a Jeho samého. Z viery sa nám stala rutina, z kázne dôvod na posudzovanie, z pokánia a vyznávania hriechov vec, bez ktorej si vieme predstaviť život. Tak nám zavreli kostoly! Naozaj nevieme, prečo nás postihla práve takáto choroba?

Posolstvo Pána Boha nie je posolstvo trestu, ale východiska! S Veľkou Nocou je spojená práve Božia Moc ponúkajúca východisko. Jej starozmluvný obraz je východiskom z otroctva. Nová zmluva a jej posolstvo Vzkrieseného je východiskom zo smrti.

Určite má Svätá Trojica aj pre pandémiu koronavírusu nejaké bizarné, ale zároveň veľmi úspešné riešenie. To je jednoducho Božia Moc, Ktorá sa objavila v našich dejinách. Som presvedčený o tom, že Boh si nás len volá k spoločnému riešeniu. Volá si nás pocitom spolupatričnosti, keď tí silnejší pomáhajú slabším. Volá si nás pocitom trpezlivosti, keď dáme prednosť starším, aby si nakúpili a vybavili potrebné veci. Volá si nás nesebeckým správaním, ktoré je vždy dôležité, ale dnes na tom závisí naše prežitie.

A nakoniec? Určite nás volá, aby sme po tom všetkom povedali svoju modlitbu. Vyšli zo svojho strachu, pretože strach je tá „najhoršia virtuálna realita“. Sme síce obyčajní muži a obyčajné ženy, žijeme na obyčajnom mieste. No ten Všemocný Boh má už s každým z nás svoj plán. Kristus nás na plnenie svojho poslania neskutočne vybavil: „Ajhľa, dal som vám moc šliapať po hadoch a po škorpiónoch, aj moc nad všetkou silou nepriateľa; a nič na svete vám neuškodí. Ale nie z toho sa radujte, že sa vám duchovia poddávajú; radujte sa radšej, že vaše mená sú zapísané v nebesiach.“ (Luk 10, 19 – 20)

Marián Bochnička
Predsedajúci
zborový farár
Foto: youtube.com

Článok k Veľkej noci od b.f. Vladimíra Ferečníka nájdete na našom webe.

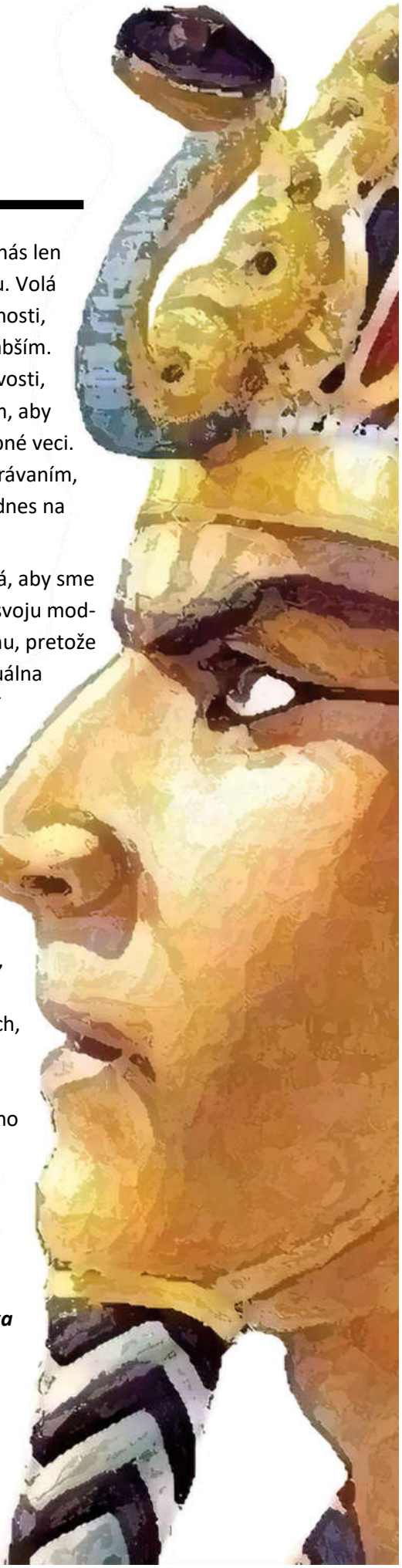

150 ROKOV OD ODCHODU MICHALA MILOSLAVA HODŽU

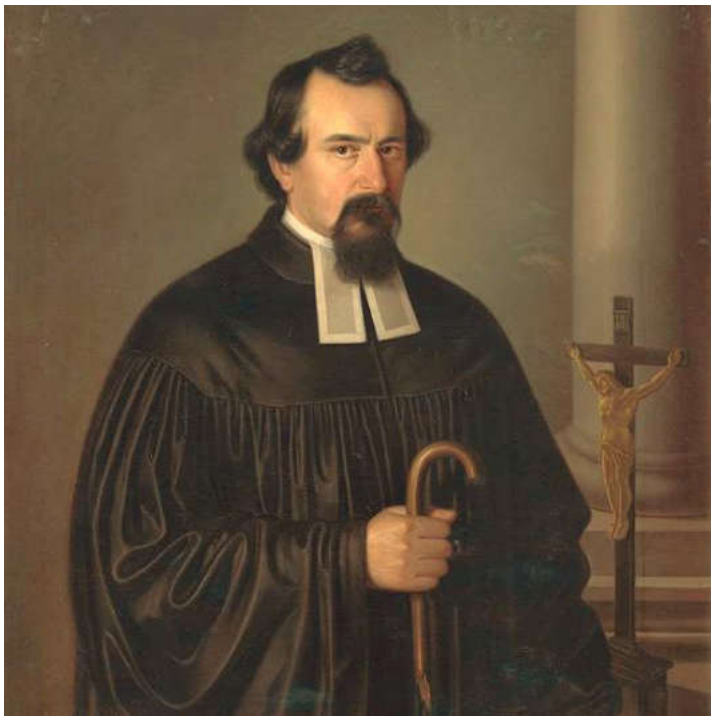

Jánovi Hodžovi a Márii, rodenej Hriankovej sa v hornom mlyne v Rakši narodilo osem detí, z ktorých päť sa dožilo dospelosti. Michal Miloslav Hodža bol druhorodený. Narodil sa 22. septembra 1811. Čoskoro vysvitlo, že Michal je výnimočný žiak a miestni učitelia radili, aby šiel do lepších škôl. Ľudovú školu navštevoval doma a v Mošovciach. Gymnázium absolvoval v Banskej Bystrici a Rožňave. Teológiu študoval v Prešove a na lýceu v Bratislave. V Bratislave vstúpil do Československej spoločnosti. Po odchode z Bratislavy sa stal aj členom tajného spolku Vzájomnosť. Dva roky pôsobil ako domáci učiteľ – doma v Rakši vyučoval brata Ondreja a potom bol vychovávateľom v zemianskej rodine v Podrečanoch, aby si našetril peniaze na ďalšie vyššie štúdia, ktoré absolvoval na viedenskej univerzite, pretože meternichovská vláda zakazovala štúdium na slobodomyseľnejších nemeckých univerzitách.

Po roku, na odporúčanie Jána Kollára, bol dňa 27. augusta 1837 slávnostne uvedený do kňazského úradu v Liptovskom Svätom Mikuláši. Tu sa stal **„hviezdou prvej veľkosti“**. Už predtým si ho turčianskosvätomartinská cirkev vyvolila za kaplána, ale miesto neprijal. Do Svätého Mikuláša prišiel. Tu bola latka postavená privysoko. Po obľúbenom Matúšovi Blahovi, ktorý v Mikuláši slúžil bezmála 40 rokov, nebolo jednoduché získať si uznanie. Michal Miloslav Hodža mal výborné odporúčanie, a tak nebola potrebná ani tradičná „próba“. Jeho povahové i organizačné vlastnosti, usilovnosť, svedomitosť, vzdelanie, nadanie a rečnícke schopnosti nachádzali obdiv a uznanie u starších i mladších ľudí. Mal taký dar úchvatnej výrečnosti, že by bol ňou skalami hýbal. Ján Kollár sa o ňom vyslovil **„že je Dávidom s nadzemským žalmom, rodeným spevcom duchovným“.** Už 19. júla 1837 na všeobecnom konvente, ktorý viedol a riadil vysokourodzený pán Jonáš Pongracz, hlavný dozorca cirkvi evanjelickej vrbickosvätomikulášskej, sa rozhodlo o Hodžovi. Na konvente sa čítal list – odporúčanie od superintendenta Františka Samuela Stromského, aby z Mikuláša čo najrýchlejšie poslali vokátor pre prvého slova Božieho kazateľa pána Michala Hodžu, ktorého vrele odporučil. Gašpar Fejérpataky-Belopotocký zapísal do protokolu: *„... po mnohom rozvažovaní a hádaní väčší počet hlasov prítomných na konvente rozhodol, že vokátor sa píše a posiela pánu Michalovi Hodžovi.“* V pozývacom liste sa píše*: „ Vysokoučený so zvláštnou šetrnosťou považitelný Pane. Cirkev Vrbicko-Sväto-Mikulášska sa na všeobecnom konvente rozhodla vyvoliť si Vás za prvého slova Božieho kazateľa, pretože vo Vás vidíme všestranne vzdelaného muža, ktorý má vzdelaného ducha s výbornými kazateľskými schopnosťami a na základe doporučenia pre Vaše výtečnosti a cnosti, bezúhonné mravy, ctihodné osobné chovanie – to sú naše nádeje. Tak teda my inšpektori a kurátori ako aj predstavitelia mestečiek a obcí spolu so všetkými k cirkvi patriacimi veriacimi Vás, vysoko učený Pane, týmto pozývacím listom - vokátorom v méne Božom pozývame a túžobne prosíme, aby ste svätý tento úrad prijať ráčil. Pod Vašou múdrosťou si aj náš zdarný vzrasť vieme predstaviť...“* Ďalej nasledovali povinnosti a práva kňaza v 13 bodoch. Okrem iného 3. bod znel: *“...Dwakrát do roka swátosť wečere Páne nemeckým jazykem prisluhowati budete.“* Pod pozývací list sa podpísali: „...upřimní ctitelé a ponížení služebníci – vysokourodzený Jonáš Pongrácz, cirkevný dozorca. Volfgan Palugyay, Bodice, zástupca dozorcu. Pavol Okoličányi,

zástupca dozorcu. Alexander Wišnovsky, zástupca dozorcu. Daniel Lanyi, kurátor. Ján Javorniczky, notár Malopalučanský. Na ten čas richtár Ploštín Iľanovo Mišo Muranica. Michal Mallek, kurátor, menom celého mestečka Wrbice. Ján Juraj Kellner, školský inšpektor. Obec Demänovska Pavol Dropa. Richtár Smrecki Juro Mudroň, za celú obec Smreckú. Richtár Žársky Matej Dzuroška, za celú obec Žársku. Ludovít Karol Moyes, školský inšpektor. Menom celého mestečka Szent Miklós na ten čas richtár Adam Kráľ. Jan Scholcz w méně celej obce Werbicko Huštackej. Kašpar Fejérpataky, cirkevný notár a miestnej školy dozorca. Matej Šimovček richtár Weterno Porubsky menom celej obce. Matej Groma menom obce Trstenskej. Richtár Adam Tašik z Jalovca. Boženík Martin Antoška. O riadok nižšie. Urodzený Gabriel Platthy, seniorálny dozorca, Martin Lehotzky, senior liptovský. K menám boli dané cirkevné a obecné pečiatky a osobné pečatidlá.

Rok 1842 bol pre Hodžu požehnaný. Založil si rodinu – vo februári 1842 sa ako 30 ročný oženil s Korneliou Kellnerovou, ktorá mala vtedy 20 rokov. Zosobášil ich Juraj Matuška, vtedajší farár z Istebného. Svedkovia im boli Peter Thuranský, notár a Michal Malek, kurátor Vrbice. Narodilo sa im 10 deti, ale dospelého veku sa dožili len 4 deti. V roku 1842 vyšiel nový evanjelický spevník, ktorému sa Hodža dlhšie venoval. Bol členom redakcie spevníka a prispel 43 pôvodnými piesňami.

S Veľkým piatkom teda dokonávam,
na Golgote viery zmučený,
pod kríž Kristov do hrobu sa dávam, amen!
Verím, budem vzkriesený!
A môj pomník aký?
Pomník vďačnej biedy za Krista a národ.
Ktože mi ho kedy nad hrobom a z čoho vystaví?
Už mám pomník istý Krista samoznanstvom,
tento nápis naň sa pripraví,
bude čítať, kto sa zastaví:
Narodil sa, trpel pod uhorským panstvom,
Umrel utrápený svojho ľudu manstvom!

(Epitaf ako úryvok z Hodžovho závetného diela Vieroslavín)

Michal Miloslav Hodža bol najstarším príslušníkom štúrovskej generácie. Zaradil sa do **„trojhviezdia“,** ktoré dodnes blahodarne žiari na slovenskom nebi – Štúr, Hurban, Hodža. Stali sa nositeľmi najkrajších ľudských vlastností, túžob a ideálov. Smelým činom bolo podanie prestolného prosbopisu (sťažnosti) panovníkovi v roku 1842. Hodža bol členom deputácie k cisárovi. Historickým činom bolo povýšenie slovenčiny na spisovný jazyk v roku 1843. Spolu so Štúrom a Hurbanom bol prítomný na pamätnej schôdzi v roku 1843 na fare v Hlbokom. Slovenskému pravopisu, gramatike, obrane slovenčiny, jej zaradeniu do skupiny slovanských jazykov a návrhom na jazykovú reformu venoval svoje práce: Epigenes slovenicus (1847), Dobruo slovo Slovákom, súcim na slovo (1847), a Větín o slovenčine (1848). Významným prejavom jeho aktivít bolo založenie Jednoty milovníkov národa a života slovenského v roku 1844. V Liptovskom Svätom Mikuláši u Hodžu na fare vznikol celonárodný osvetový spolok Tatrín. Za predsedu spolku si zvolili Michala Miloslava Hodžu. Spolok Tatrín mal vydávať knihy, školské učebnice a knihy pre ľud a tie mali byť oporou nového spisovného jazyka. Opäť u Hodžu na fare v roku 1848 bol skoncipovaný prvý slovenský politický program Slovákov – Žiadosti slovenského národa. Mierny a pokorný Hodža si uvedomoval, že všetky zmierlivé cesty neviedli k úspechu. Jediné možné obranné východisko videl v národnej revolúcii – v otvorenom boji. Po boku Štúra a Hurbana zúčastnil sa aj niektorých ozbrojených akcií v dobrovoľníckych výpravách rokov 1848 – 49.

Do Liptovského Svätého Mikuláša sa vrátil 31. júla 1849. Sklamaný z neúspechu revolúcie, pohrúžil sa do svojich myšlienok o obrode ľudstva. Jeho tvorivý duch mu nedal zaspať. Pustil sa do projektu o osamostatnenie slovenského evanjelického školstva. Bojoval za povolenie gymnázia v Modre a reálky v Lipt. Mikuláši alebo v iných mestách. Najväčšia Hodžova národnopolitická aktivita sa prejavila v patentálnych bojoch. V boji o zriadenie ev. a. v. cirkevných zborov na Slovensku na základe patentu videl Hodža zmarenie plánov uskutočniť obnovený projekt únie slovenských evanjelikov s maďarskými kalvínmi, a tým aj zmarenie plánov pomaďarčiť evanjelikov na Slovensku. V tomto období stíhali Hodžu mnohé príkoria zo strany maďarizátorov, ktoré vyvrcholili v zákaze pôsobiť v Uhorsku. Michal Miloslav Hodža v roku 1867 odchádza do tešínskeho vyhnanstva, lebo len tak mohol dostať penziu, tzv. milostný plat s podmienkou, že sa zriekne verejnej činnosti.

Svoju pozemskú púť skončil 26. marca 1870 v Těšíne, kde žil utiahnuto v kruhu svojich priateľov Jána Kalinčiaka a Jána Borbisa, rodom z Vrbice. Z tešínskeho hrobu boli jeho telesné pozostatky prevezené roku 1922 do Liptovského Mikuláša.

Daniela Fiačanová
zborová archivárka

Článok a epidémie a cirkev v minulosti od Daniely Fiačanovej nájdete na našom webe www.ecavlm.sk

AJ 300-KRÁT

Túto dobu by sme mohli pokojne nazvať bezdotykovou. Nemôžme sa stretávať, nemôžme sa bezprostredne porozprávať a už vôbec by sme sa nemali navzájom dotýkať. Kristovo povolanie ale stále platí. Ako sa ale pozitívne dotknúť človeka bez fyzického kontaktu? Sociálne siete a elektronická komunikácia nám to výrazne uľahčujú a medzi nami máme niekoľko takýchto aktívnych komunikátorov. Spomedzi nich vyberáme rovno rodinku, kde je elektronika súčasťou domácnosti už celé desaťročia. Otec položil základ a deti ho moderne aplikujú. Markovci, rodinka, kde nájdete kurátora (Jaro st.), dvoch dorastových vedúcich (Jaro ml. a Eja), dorasťáčku (Tami) a samozrejme udržiavateľku rodinného kozubu (Eriku). A ako inak rozhovor sme robili prostredníctvom internetu.

Jarko, ty hoci pôsobíš veľmi mierumilovne, si pôvodným povolaním vojak. Dokonca už od strednej školy. Ako sa ti darila zladiť tvoja mierumilovná povaha s týmto povolaním?

Jaro st. Napriek tomu, že mám vojenský základ, vždy som sa viac cítil byť technikom ako bojovníkom. V armáde som vyrástol, bol som v nej v podstate od puberty. Mám k nej veľký rešpekt, veľa pekných spomienok a priateľov.

Keby bolo teda treba, vieš ísť aj do akcie...

Keby ma zavolali, asi by som nemal na výber.

Máš pomerne bohaté elektrotechnické skúsenosti, už do roku 1992 sa pohybuješ v tejto sfére a aj teraz si súčasťou spoločnosti, ktorá na diaľku riadi zásobovanie a logistiku veľkých strojných zariadení. Bavili ťa tranzistory a výpočtové mašiny už od detstva?

Jaro st. Áno, už ako malý chlapec som skúmal veci, skúšal riešiť rôzne stavebnice, bol som modelárom. Snažil som sa prísť na to, ako veci fungujú.

Už druhé funkčné obdobie zastávaš aj pozíciu kurátora v dcérocirkvi nášho zboru – v Liptovskej Ondrašovej. Ako si sa k tomu dostal a ako ide dokopy práca elektrotechnika s kurátorstvom?

Jaro st. (Smiech). Pôvodne pochádzam z Beňadikovej, kde ma starká vychovávala ku viere a vodila do kostola. Keď som sa priženil do Ondrašovej, oslovil ma vtedajší kurátor, pán Kuska, aby som priložil ruku k dielu a stal sa presbyterom. Súhlasil som. Časom prišla otázka, či nechcem vykonávať funkciu kurátora. Keďže sa k tomu nikto nemal, súhlasil som.

Čo sa týka práce kurátora, nie som na to všetko sám. Mám na starosti technické veci, na všetko ostatné myslí hlavne naša pokladníčka, sestra Čániová. Môžem jej len poďakovať, bez nej si to neviem vôbec predstaviť.

Erika je po tvojom boku už 21 rokov. Ako ste sa stretli? Internet vtedy asi ešte nefungoval.

Jaro st. Bolo to už dávno, vtedy ešte veru nebol internet. Stretli sme sa na diskotéke, kde nás zoznámila naša spoločná kamarátka. Na druhý deň prišiel prvý nesmelý telefonát, začali sme sa stretávať. A potom bol zvyšok.

Erika Áno, bolo to tak. Ja som bola pekne v teple doma a Jarko mi každý večer volal z telefónnej búdky.

Takže namiesto sociálnych sietí, telefónna búdka...

Jaro st. **Erika** Tak (úsmev).

Erika, Jaro je okrem týchto týždňov asi viac v práci a v kostole ako doma pri Vašom boku. Dá sa to zvládnuť?

Erika Dá sa to. Aj doma sa vie ukázať, teraz je dokonca doma stále (smiech rodiny). Nemám s tým vôbec problém. On to všetko robí rád a ja ho v tom podporujem.

Kto je u vás softvér *(programové vybavenie počítača, alebo aj jemnejší typ, pozn. red.)* a kto hardvér *(fyzické vybavenie počítača, alebo aj „tvrďas“, pozn. red.)*?

Jaro st. Domácnosť má u nás pod palcom Erika, za čo som jej veľmi vďačný. Ja sa skôr venujem záhrade a tým „chlapským“ prácam. Dôležité rozhodnutia robíme spoločne. Vždy o tom najskôr veľa diskutujeme.

Erika To je pravda, veľa diskutujeme, porovnávame, hľadáme (smiech). Myslím že sa to celé pekné dopĺňa a ladí nám to.

Spolu vychovávate 3 deti. Máte to pekne podelené. Jedno je už na vysokej škole, jedno na strednej a jedno na základnej. Starší dvaja sú aktívni aj pri práci s dorastom, čo v dnešnej dobe znamená aj aktívnu komunikáciu cez sociálne siete či hranie sa s rôznou elektronikou. Čo Vás, Eja a Jaro viedlo stať sa nielen ďalšími dorasťákmi, ale aj služobníkmi?

Jaro ml. Keď som odkonfirmoval, nemal som veľmi o dorast záujem. Raz prišla ponuka od dorastového tímu, aby sme im spolu s Ejou pomohli s prípravou konfirmandskej chaty. To ma oslovilo. Začal som chodiť na dorast a časom som vnímal, že to, čo robíme, má zmysel. Pán Boh to naplánoval tak, že som v zbore, kde sú každý rok konfirmandi. Keby neboli, nemali by sme to pre koho robiť. Verím, že to je takto dobre.

Eja Ja si to pamätám len zahmlene. Počas konfirmácie sme občas chodili na dorast, potom sme dlhšie nechodili. Ani neviem, ako sa to stalo, ale zrazu sme tam boli ako doma a boli sme súčasťou dorastového tímu, pripravovali chaty a piatkové dorasty. Proste to nejako prišlo.

A teraz dve otázky na Vás v súvislosti s elektronickou komunikáciou. Aké vidíte možnosti online priestoru pri oslovovaní ľudí? Čo z toho nekonečného množstva možností využívate a ako?

Jaro ml. Dnes sú skoro všetci mladí na Instagrame. Ja to všetko ovládam skôr po technickej stránke. Po kreatívnej stránke, je super skôr Eja. Ona vie vymyslieť, čo by ich bavilo.

Eja Na začiatku tohto školského roka sme vytvorili Instagram dorastu, dávam tam pozvánky na dorasty, malé povzbudenia, fotky. Aby mohli vidieť, čo sa dialo, a nabudúce prísť.

Ako na to ľudia reagujú?

Eja V iných zboroch Instagram funguje, je to tam také živé. U nás sa to ešte len rozbieha, zatiaľ je skôr jednosmerný – my tam pridáme veci, dorasťáci si to prečítajú. Raz by sme sa chceli dopracovať k tomu, aby to bolo živšie, osobnejšie, interaktívnejšie. Je to dobrý komunikačný nástroj. Instagram má potenciál stať sa veľkou pomocou pri oslovovaní mladých ľudí, ktorí prirodzene trávia veľa času v online priestore aj pri komunikácii s nimi.

Darí sa vám potom s týmito ľuďmi nadväzovať aj osobné nielen online vzťahy?

Eja Keď niekoho touto formou pozývam na dorast, snažím sa mu potom tam venovať. Príde mi to prirodzené.

Jaro ml. Cieľom je nadviazať kontakt a trocha sa navzájom spoznať. Keď sa niečo o sebe dozvieme, je osobný kontakt na doraste ľahší, lebo už máme niečo spoločné.

Ako spoločne trávite tieto nevšedné časy?

Jaro st. Všetci sme doma pod jednou strechou. Ja pracujem z domu, kanceláriu som si urobil v spoločnom priestore, takže všetci so mnou vnímajú moju prácu.

Erika Ja tiež robím z domu, popri tom sa starám o domácnosť a ženiem Tamarku do úloh. Okrem toho chodíme von na záhradku alebo sa prejsť. Najskôr sme chodili všetci piati aj so psom, ale ľudia sa na nás zvláštne pozerali, tak chodíme už len po dvojiciach (smiech). Občas si niečo spolu niečo pozrieme.

Tami Doobeda si robím úlohy, teraz máme už aj online vyučovanie. Potom ideme na prechádzku alebo sa hrám na počítači.

Jaro ml. S ocinom sme okrem toho párkrát hrali šach.

Eja Ja už by som mala aj dosť tohto zavretia, chcela by som niekam ísť.

Jedno spoločné motto ktoré sa používa vo vašej rodine?

Jaro st. „Láska a porozumenie jeden druhého.“ Nie je síce motto, ktoré by sme si opakovali, ale mám pocit, že takto žijeme.

Jaro ml. Ono to síce znie tak teoreticky, ale má to aj praktické využitie. Snažiť sa vcítiť do niekoho iného, keď koná inak, ako by som to robil ja.

Erika Jarko takto vychovával aj deti – rozprával im a vysvetľoval v pokoji všetko aj 300-krát.

Máte aj obľúbený biblický veršík, na ktorý si vždy spomeniete?

Eja Ja mám jeden veršík, nad ktorým sa vždy pozastavím: „Hľaď teda, aby svetlo, ktoré je v tebe nebolo tmou“ (Lukáš 11:35).

Úplne a záver: je niečo, čo by ste chceli odkázať ľuďom, ktorí budú čítať Zvesti v týchto Veľkonočno-krízových časoch?

Jaro st. Toto veľkonočné obdobie je veľmi dôležité. Ani my si neviem celkom predstaviť, ako to ideme prežiť, keďže nemôžeme zažívať veci, ktoré cez veľkonočné obdobie zažívame. Verím že to namiesto v kostoloch budeme celé prežívať doma.

Erika Áno, v kruhu tých najbližších. Konečne nebude oblievačka, takže to môžeme prežiť viac duchovne.

Eja Po skončení karantény príďte do kostola v Ondrašovej.

Zhováral sa: Ján Blcháč ml.
Spracovala: Janka Profantová
Foto: rodinný archív

POKRAČOVANIE PASTIERSKEHO LISTU

Jeho ruky sú naša legitimácia, „občiansky preukaz padlého človeka“. Človeka, ktorý zväzuje ruky láske, falšou a lžou prikrýva pravdu, mocou a peniazmi si obmýva svedomie či pichľavými slovami vracia späť údery. Kristove rany a stopy po klincoch sú nielen ľudskou, ale predovšetkým Božou legitimáciou. Sú viditeľným znamením Božej odpovede na problém zla a hriechu. Ukazujú Boží spôsob zápasu so zlom, ako sa hriech nezahmlieva, ale berie vážne.

Milí bratia a sestry, dnes celý svet hľadá liek, ktorý by prelomil pandémiu koronavírusu. Sú miesta, kde sa smrť bytostne dotýka rodín aj jednotlivcov. O to väčšie je očakávanie, o to väčšia je potreba. Hľadá sa laboratórium, z ktorého vzíde nádej pre ľudstvo, ktoré porazí neviditeľného nepriateľa a prinesie nový pokoj do celého sveta.

Posolstvo Veľkej noci je počas tisícročí naliehavé a vždy aktuálne. Golgota je Božie laboratórium, kde sa z lásky zrodil liek – antivirotikum proti vírusu hriechu. Kristus sa stal cestou záchrany a uzdravenia tohto zavíreného sveta. Je to cesta prinášania obetí, ktoré lámu putá poviazanosti a razia cestu do ľudských sŕdc. V týchto týždňoch s vďakou myslíme najmä na všetkých zdravotníkov, lekárov, zdravotné sestry, záchranárov, ktorí sa s vypätím všetkých síl postavili do prvej línie v boji so zákernou chorobou. Ich obetavosť zachraňuje mnohých a vlieva nádej na zvrátenie situácie. Myslíme aj na všetkých ostatných obetavých ľudí, ktorí v týchto náročných časoch dokážu priniesť nákup či podať pomocnú ruku tým najzraniteľnejším. Je čas viac si všímať obetavosť v našich rodinách, na školách, ale aj v cirkvi. Je čas byť vďačnými za ľudí, ktorí sú pre nás darom. Lebo obeťou sme boli zachránení a obetavosťou porazíme nákazu egoizmu. V Kristovi nás Boh neopustil. V Kristovi nás uzdravil. V Kristovi porazil moc zlého a moci smrti. V Kristovi nám otvoril dvere novej budúcnosti presahujúcej hranice časnosti.

Nech aj tohtoročné veľkonočné sviatky, ktoré prežijeme za zatvorenými dverami našich domovov, budú pre nás osobným a bytostným stretnutím so živým Pánom, ktorému sa ani dnes nič nevymklo z rúk. Kiež by sme aj my mohli vyznať: Videli sme Pána - a takto otvorili dvere našich sŕdc pre nové a živé vzťahy. Svet sa zastavil, aby sme nanovo precitli k poznaniu, kde sme v živote zlyhali, ale zároveň aj poznali moc Božieho uzdravenia. Mnohé končiny sveta počas týchto týždňov zažívajú vzkriesenie k novému životu, obnovenie prírody, návrat života do nehostinného, ľudskou činnosťou zamoreného prostredia. Svet sa mocou vzkriesenia obnovuje k novému životu. Je k tomu potrebné len to, aby sme sa zastavili a prehodnotili svoj rebríček hodnôt. Kiež by sme to videli a prežili aj my v cirkvi, spoločnosti aj v celom svete, a aby vyznanie videli sme Pána, bolo cestou uzdravenia a otvorenia dverí v našich vzťahoch.

Prajeme Vám, aby ste aj počas tohtoročných sviatkov Veľkej noci mohli reálne zažiť skúsenosť biblických slov: A prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a postaviac sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!

S prianím Božieho pokoja, ktorý prevyšuje každý rozum, ten nech chráni Vaše srdcia a Vaše mysle, aby ste naplnení pokojom Vzkrieseného, stali sa pokojom pre dnešný nepokojný svet.

Peter Mihoč
biskup VD ECAV

Ivan Eľko
generálny biskup ECAV

Ján Hroboň
biskup ZD ECAV

UDIALO SA

Vianoce a chvíľa pred

Na 3. adventnú nedeľu sa aj tento rok v našom kostole konal adventný koncert. Na úvod sa brat farár Marián Bochnička prihovoril slovami proroka o príchode Krista, čím navodil tému koncertu – Očakávanie. Ženský spevokol LAETO ANIMO nám predniesol krásne adventné piesne sprevádzané organom a flautou doplnené o literárne vstupy v podaní Zuzany Klotákovej.

Vianočné aj silvestrovské služby Božie boli, ako vždy, špeciálne. Naši hudobníci a ďalší ich spravili ešte krajšími. Tam ale hudobné sprevádzanie Vianocami neskončilo. Už tradične sme ponavštevovali rôzne časti zboru s koledami a odohrala sa aj dvojica vianočných koncertov (vo Vrbici a v Iľanove). Opäť sme počuli tóny organu v podaní Metoda Rakára, ktorý pozval trubkára Mateja Droppu a spoločne predniesli očarujúce diela. Po poslednej skladbe kostol vždy stíchol, oči padli na oltár a zaznela Tichá Noc. Spoločný spev naplnil sviatočný deň očakávania príchodu nášho Mesiáša.

Novoročný bedmintonový turnaj

Po deviatykrát sa náš cirkevný zbor spolu s viacerými priateľmi stretol aj na bedmintonových kurtoch. Dvadsaťpäť športuchtivých dvojíc opäť zápolilo so všetkých troch výkonnostných kategóriách (začiatočníci, mierne pokročilí, pokročilí) a opäť sa bolo na čo pozerať. S pískaním nám pomohli manželia Jandovci a ich dlhoročný bedmintonový kolega „Happy“, ako ho všetci volajú. Medzi nami sme mali aj viacerých legionárov z rôznych kútov Slovenska a sveta. Tak to má byť. Chutný guľáš z hostinca vo Vrbici všetkých správne povzbudil a spolu sme raketovo odštartovali rok 2020.

Ekumenický týždeň modlitieb za jednotu kresťaňov

Januárový týždeň od 20.1. – 26.1. 2020 bol venovaný ekuméne. Tri najpočetnejšie cirkvi v našom meste – Katolícka cirkev, Evanjelická cirkev augsburského vyznania a Bratská jednota baptistov sa stretli počas troch dní a vytvorili tak modlitebné spoločenstvá, ktoré mazali rozdiely medzi cirkvami a spájala ich viera v Boha. Stretnutia, bohoslužby a omše sa konali v kostolíku Bratskej jednoty baptistov, v rímsko-katolíckom kostole v Liptovskom Mikuláši a v evanjelickom kostole Zbierka vo Vrbici. Pred jedným oltárom sa zišli predstavitelia všetkých cirkví – katolícky farár Jozef Tomaga, baptistický kazateľ Róbert Pálenčík a evanjelický farári Marián Bochnička, Vladimír Ferenčík a sestra farárka Lýdia Kordošová. A spolupráca medzi cirkvami pokračuje aj naďalej.

Iľanovské píšťaly – Prelínanie časov

Rokom 2020 sa s podporou mesta začal druhý ročník tradície iľanovských koncertov v evanjelickom kostole v Iľanove. A začalo sa to skutočne takpovediac „zvysoka“, keďže sme medzi sebou privítali organového majstra, predsedu Výboru cirkevnej hudby a hymnológie, profesora na Konzervatóriu v Bratislave, kantora v evanjelickom kostole v Petržalke – MgA. Janka Siromu, PhD. Rodák z Kovačice k nám na Liptov zavítal v nedeľu 26. januára a pod jeho šikovnými prstami sa opäť slávnostne rozozvučali píšťaly tamojšieho organu. Svoje organové umenie predviedol už na ranných Bohoslužbách, na konci ktorých zaznela z jednej lavice šepotom veta: „Práve sme mali koncert pred každou piesňou.“

Cirkevný zbor ECAV
na Slovensku
Liptovský Mikuláš
Tranovského 6, 031 01 Liptovský Mikuláš
www.ecavlm.sk

Rubriku z našich matrík obnovíme po ukončení mimoriadneho stavu

ZVESTI - občasník cirkevného zboru ECAV Liptovský Mikuláš
Ročník 24 / číslo 1 / 8.4.2019 / Vychádza pre vnútornú potrebu cirkevného zboru /
Redakcia: Ján Blcháč ml. (obsah a grafika), Veronika Motýľová (obsah), Jana Profantová (obsah) / Gramatická korektúra: Radka Guráňová /
Titulná grafika: Michal Schneck
Vydáva: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi, a. v. na Slovensku Liptovský Mikuláš, Tranovského 6, 031 01 Liptovský Mikuláš,
kontakt: info@ecavlm.sk, 044-5522146
Vytlačil: REPROservis Kováč, s. r. o. náklade 1300 ks.
ZVESTI V PLNOFAREBNEJ VERZII A ČLÁNKY V NEKRÁTENEJ PODOBE NÁJDETE NA NAŠOM WEBE WWW.ECAVLM.SK

Bohoslužby v TV a ONLINE

TV LIPTOV

V SPOLUPRÁCI S TV LIPTOV VÁM PRINÁŠAME ZÁZNAMY Z BOHOSLUŽIEB V PÔSTNOM AJ VEĽKONOČNOM ČASE. ZAPNITE SI VO SVIATOK ALEBO NEDEĽU TV LIPTOV A V PRAVIDELNÝCH INTERVALOCH SI MÔŽETE POZRIEŤ BOHOSLUŽBY NA TEN DEŇ.

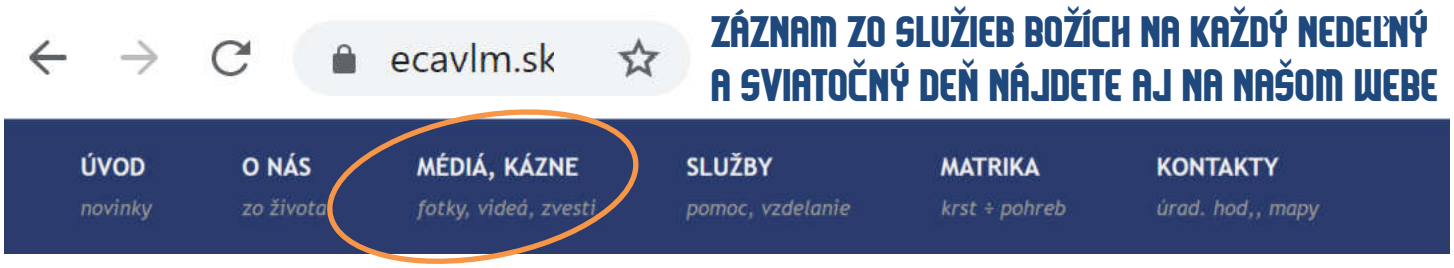

ZÁZNAM ZO SLUŽIEB BOŽÍCH NA KAŽDÝ NEDEĽNÝ A SVIATOČNÝ DEŇ NÁJDETE AJ NA NAŠOM WEBE

ZOZNAM WEBSTRÁNOK CIRKEVNÝCH ZBOROV, KTORÉ TIEŽ VYSIELAJÚ BOHOSLUŽBY NÁJDETE PRIEBEŽNE NA www.ecav.sk A OKREM INÉHO DUCHOVNÉHO VEĽKONOČNÉHO PROGRAMU RTVS VYSIELA SLOVENSKÝ ROZHLAS KAŽDÚ STREDU O 17:30 EV. PODVEČERNÚ POBOŽNOSŤ

Recenzia

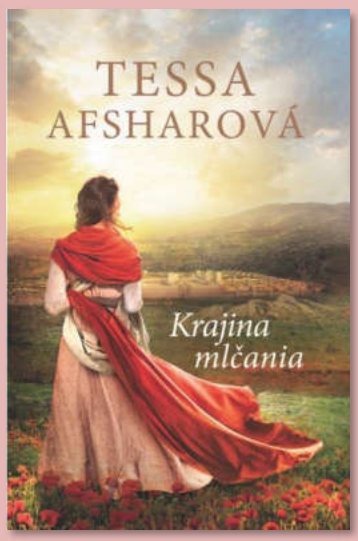

KRAJINA MLČANIA

Príbeh... vždy je to príbeh, čo dokáže zaujať aj pozornosť nás veľkých a chytiť nás za srdce v akomkoľvek čase.... Aj v tomto čase náročnom, keď čelíme a sme postavení pred situáciu, ktorá je neznáma, desivá a núti nás robiť veci inak, ako sme boli zvyknutí.... Biblia je kniha plná príbehov, Pán Boh nás pozná, že cez ne vieme viac počúvať, čo nám hovorí. Niekedy, keď si čítam Bibliu, tak mi nenapadne predstavovať si príbeh, ktorý je za pár napísanými veršami. Sú však ľudia, ktorí dokážu vliať postavám život, pomôcť nám rozvinúť predstavivosť, vytvoriť si vzťah k hlavným hrdinom, vzbudiť emócie. Tessa Afsharová pozná historický kontext a na pozadí reálnych zvyklostí, kultúrnych tradícií nám vďaka svojim knihám pomáha skrze príbeh porozumieť posolstvu Biblie, o tom, akí sme, ako bývame oklamaní, aká je pravda o nás a kto je Boh a aký má k nám vzťah.

Autorka nás v knihe Krajina mlčania pozýva do príbehu z Biblie, ktorý sa spomína spolu s príbehom o Jairovej dcére v evanjeliu podľa Lukáša... „Tu akási žena, ktorá mala od dvanástich rokov krvotok a (hoci všetok svoj majetok vydala na lekárov), nikto ju nemohol uzdraviť, pristúpila odzadu, dotkla sa lemu Jeho rúcha a .....“ Pár viet, krátky okamih jedného života a predsa stretnutie s Ježišom nenechá nikoho takého, ako bol predtým. Ježiš je fascinujúci svojím zmýšľaním, dávaním priorít niečomu, čo my by sme v zhone posúdili ako nepodstatné (bol na dôležitej ceste zachrániť Jairovu dcéru, keď sa Ho v dave niekto dotkol...). Spoznávame životný príbeh ženy, ktorá niesla svoje zranenia, fyzické i duševné... mala svoje túžby, sny a lásky, ale aj trápenia, smútok, pocity hanby a viny... Prečítajte si knihu a už nebudete čítať príbeh o Jairovej dcére a nemocnej žene ako predtým... Aj ja vďaka knihám ako táto, viac premýšľam o príbehoch napísaných v Biblii, o Božej dobrote a láske, ktorá je v nich tak zjavná a sa teším, že sú rozprávači, ktorí nám pomôžu priblížiť sa k príbehu z inej strany. Oplatí sa vziať ju do rúk, sadnúť si a nechať sa ňou viesť do Palestíny v čase Ježišovho života, kde žilo dievča menom Elianna...